

**ECZA TİCARETHANELERİYLE SANAT VE ZİRAAT
İŞLERİNDE KULLANILAN ZEHİRLİ VE MÜESSİR
KİMYEVİ MADDELERİN SATILDIĞI
DÜKKANLARA MAHSUS KANUN**

Kanun Numarası : 984
Kabul Tarihi : 2/3/1927
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 12/3/1927 Sayı : 575
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 8 Sayfa : 124

Madde 1 – Tıbbi eczalar ve kimyevi maddelerin toptan satışına mahsus ecza ticarethaneleri açmak için Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekaletinin müsaadesi lazımdır.

Madde 2 – Eczaneler Kanununa göre eczane açmak salahiyetini haiz olan her eczacı ecza ticarethanesi açabilir.

Madde 3 – Ecza ticarethanesi işlerinden mesul olacak diplomalı bir eczacıyı müdür göstermek şartıyla eczacı olmıyan kimseler dahi ecza ticarethanesi açabilirler. Bir şirket tarafından dahi ecza ticarethanesi açılabilir. Şukadar ki, diplomalı eczacı olmak şartıyla, şeriklerden birinin ticarethane işlerinden mesul müdür gösterilmesi lazımdır.

Madde 4 – Bir yerde ecza ticarethanesi açmak için o yerin en büyük mülkiye memuruna bir istida ile müracaat olunur. Bu istidaya:

1 – Ecza ticarethanesi açacak veya müdiri mesul gösterilecek zatın isim ve hüviyetini ve diplomasının tarih ve numarasını ve ecza ticarethanesi açılacak yerin açık adresini havi fotoğraflı bir beyanname,

2 – Hüviyet cüzdanı ve diploma musaddak suretleri,

3 – Ecza ticarethanesi bir şirket tarafından tesis edildiği takdirde şirkete ait esas mukavelename ve nizamnamenin musaddak suretleri raptolunur.

Madde 5 – Bu istida üzerine Hükümeti mahalliyece ait olduğu daireler vasıtasıyla ecza ticarethanesi yapılacak yerin vüsati ve zehirli ve işiali kabil maddelerin muhafazasına mahsus yerlerin bu baptaki ahkama uygun olup olmadığı en çok onbeş gün içinde tetkik edilerek yapılacak rapor ve kroki, istida ve merbutlariyle beraber Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekaletine gönderilir.

Madde 6 – Vekaletçe en çok on beş gün içinde icap eden tetkikat yapılarak istida sahibinin ve ticarethane yapılacak yerin lazım gelen vasıfları haiz olduğu tebeyün ettiği takdirde ticarethanenin açılmasına müsaade edilip ruhsatname verilir. Ruhsat harcı maktu olarak iki yüz lira olup istidayı verene aittir. ⁽¹⁾

Madde 7 – Bir ecza ticarethanesinin sahibi tarafından kapatılmasına lüzum görüldüğü takdirde bulunduğu yerin memurini sıhhiyesine malûmat verilir.

Madde 8 – Bir ecza ticarethanesinin başka bir yere nakline lüzum görülürse usulü dairesinde müsaade alınmak lazımdır.

Madde 9 – Bir ecza ticarethanesinin mesul müdürü olan kimse kendi namına bir eczanenin sahip veya mesul müdürü olamaz.

Madde 10 – Bir ecza ticarethanesinin şubeleri de olabilir. Ancak bu şubelerin açılması için dördüncü maddede gösterildiği üzere müsaade alınması ve şubenin bir eczacı mesul müdürün idaresinde bulunması lazımdır. Bir ecza ticarethanesi, depo ve ardiye kullanabilirse de evvelce memurini sıhhiyeye haber verilmesi ve bu yerlerin lazım gelen vasıfları haiz olması şarttır. Bu gibi depo ve ardiyelerde alışveriş yapılamaz.

Madde 11 – Ecza ticarethanelerinden yalnız eczanelere ve ilaç üreticilerine toptan veya perakende ecza ve mevaddı kimyeviye satılabilir. Ecza ticarethanelerinde reçete yapılması memnu olduğu gibi tuvalet eşyasıyla kauçuk mamulat veya tıbbı müstahzaratın eşhasa satılması dahi memnudur. Sanat ve ziraatte kullanılan zehirli ve müessir kimyevi maddeler toptan ve perakende olarak hususi ahkamina tevfiikan satılabilir. ⁽²⁾

Madde 12 – Ecza komisyoncuları, ecza ticarethaneleriyle eczanelere ecza ve kimyevi maddeler ve müstahzarat celbine tavassut etmeğe salihiyettar olup nezdlerinde nümune olarak gösterilecek miktardan fazla ilaç bulunduramazlar.

Madde 13 – Ecza ticarethanelerinden başka yerlerde yalnız sanat ve ziraat işlerinde kullanılan zehirli ve müessir ecza ve kimyevi maddeleri herkes satabilir. Ancak bu gibi maddeleri satmağa talip olan şahsın istidasiyle beraber hüviyetini ve satacağı kimyevi maddeleri ve dükkanının yerini ve esassen hangi ticaret ile meşgul olduğunu gösteren bir beyannameyi mahallinin en büyük mülkiye memuruna vermesi lazımdır. Bu beyanname üzerine dükkanı tetkik ve lazım gelen vasıfları haiz ve zehirli maddelerin muhafazasına mahsus tertipleri havi olduğu takdirde ruhsat verilir. Kayıt ve tescil için Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekaletine bildirilir.

Madde 14 – Gerek ecza ticarethanelerinde ve gerekse munhasıran sanat ve ziraat işlerinde kullanılmağa mahsus zehirli ve müessir maddeler satılan yerlerde bütün bu zehirli ve müessir maddeler hususi talimatnamesine tevfiikan muhafaza edilir.

Madde 15 – Ecza ticarethaneleriyle sanat ve ziraat işlerinde kullanılmağa mahsus zehirli ve müessir maddeler satılan yerlerde mahallinin en büyük sıhhiye memuru tarafından tasdik edilmiş defterler tutmak mecburidir. Bu defterlere zehirli ve müessir maddelerin alım ve satımı kaydolunur.

(1) Maddede geçen ruhsat harcı 25/2/1952 tarih ve 5887 sayılı Mülga Harçlar Kanununun 126 ncı maddesinin (1) bendi ile kaldırılmıştır.

(2) 2/1/2014 tarihli ve 6514 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle, bu maddenin birinci cümlesinde yer alan “eczanelere” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve ilaç üreticilerine” ibaresi eklenmiştir.

Madde 16 – Ecza ticarethaneleri ve sanat ve ziraate mahsus zehirli ve müessir maddeler satılan yerler Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekaletinin daimi teftiş ve murakabesine tabidir. Senede iki defa teftiş icrası mecburi olup lüzum görülen

sair zamanlarda da teftiş yapılabilir. Bu teftişler, fevkalade haller haricinde her halde Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye müfettişleri tarafından yapılır. Teftiş için gelen ve hüviyetini ispat eden müfettişe bu gibi ticarethane sahip veya müdiri mesulleri dükkan veya mağazasının her tarafını ve on beşinci maddede gösterilen defterlerini göstermeğe ve talep edilen sair malümatı vermeğe mecburdur.

Madde 17 – Ecza ticarethanelerinin teftişi esnasında bozuk, mağşuş veya gayri saf olduğundan şüphe edilen maddelerden üç nümune alınarak her iki tarafça mühürlenir ve bir nümunesi ticarethanede bırakılarak diğer iki nümune tahlil ve tetkik için Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekaletine gönderilir. Tahlil neticesine kadar maddenin kalan kısmı istimalden menolunur ve mühürlenir.

Madde 18 – Ecza ticarethaneleriyle sanat ve ziraat işlerinde kullanılan zehirli ve müessir maddeler satılan mahallerin dahili tertibatını ve ne suretle teftiş edileceğini ve bir ecza ticarethanesinin muhtevi olması lazım gelen ecza ve kimyevi maddelerin en az miktarını gösterir bir talimatname tanzim olunacaktır.

Madde 19 – Bir ecza ticarethanesinin sahip veya müdiri mesulü her hangi bir sebeble ticarethanesinden bir haftadan fazla gaybubet ettiği takdirde mahalli memurini sıhhiyesine malümat vermelidir. Gaybubet iki ayı geçtiği ve ticarethanede, en aşağı beş sene bir eczane veya ecza ticarethanesinde çalışmış ehliyetli bir kalfası bulunmadığı takdirde gaybubet eden müdiri mesulün yerine bir eczacı müdiri mesul gösterilmesi ve bunun için dördüncü maddede gösterildiği veçihle müsaade alınması lazımdır.

Madde 20 – Ecza ticarethanelerinde bulunacak olan tıbbi eczanın saf ve gayri mağşuş ve kanunen kabul edilmiş kodekse muvafık olması mecburidir.

Madde 21 – (Değişik: 23/1/2008-5728/7 md.)

Bu Kanunda tasrih edilen kaidelere riayet etmeyen veya memnuiyetlere muhalif hareket eden ecza ticarethaneleri sahip veya müdiri mesulleri ile sanat ve ziraat işlerinde kullanılan zehirli ve müessir maddeler satıcılığı yapanlara, mahallî mülkî amir tarafından ikiyüz Türk Lirasından beşyüz Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Bu maddelerin satışı kamu sağlığı bakımından tehlikeli bir durum oluşturuyorsa, tehlike giderilinceye kadar geçici olarak işletme faaliyetten men edilir.

Madde 22 – Zehirli ve müessir maddelerin muhafazasına ait tertibatın talimatnamesi hilafına noksan olduğu görülen yerler tertibatın ikmaline kadar kapatılır.

Madde 23 – Eczanelerde saf veya kodekse uygun olmaması sebebiyle müsadere edilen ecza ve kimyevi maddelerin bedellerini, bunları satmış olduğu evrak ve vesikalarla sabit olan ecza ticarethaneleri eczane sahibine iade etmeğe mecburdur.

Yalnız bu maddede görülen ademi safiyetin, muhafazası hususundan fenni kaidelere riayet etmemekten veya her hangi bir suretle eczacının sun'u taksirinden veya tağşişten mütevellit bir muameleye maruz kalmasından dolayı husule gelmemiş olması lazımdır. Ecza ticarethaneleri sahipleri de zararı müeddi olan bu gibi ahvalde haklarını almak için malın ilk sahibi aleyhinde ait olduğu mahkemeye müracaat edebilirler.

Madde 24 – Hariçten gelip de tababet ve baytarlıkta kullanılan ecza ve kimyevi maddeler Türkiye'ye Sıhhiye ve Maliye Vekaletlerince tayin olunacak mahallerden ithal edilir. Bu yerlerde ait olduğu Vekaletçe ecza ve kimyevi maddelerin saf ve kodekse uygun olup olmadıklarını tayin için her türlü levazımı havi laboratuvarlar bulundurulur ve mütehasıs kimyagerler istihdam edilir.

Muayyen gümrüklerin gayrisinden ithali arzu edilen maddeler veya nümunelerin, laboratuvarları olan gümrüklerce muayeneden geçirilmiş olması lazımdır.

Madde 25 – 25 Nisan 1301 tarihli Akkarlar ve attarlar ve kökçüler nizamnameleri hükümleri mülğadır.

Madde 26 – Bu kanunun neşri tarihinde mevcut olan ecza depolarıyla sanat ve ziraat işlerinde kullanılan zehirli ve müessir maddeler satan ticarethaneler bu kanunun muhtelif maddelerinde gösterilen şartları altı ay zarfında ikmale mecburdurlar.

Madde 27 – Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 28 – Bu kanun ahkâmının icrasına Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye, Adliye ve Maliye Vekilleri memurdur.

**984 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL
EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	984 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
4854	–	6/5/2003
5728	21	8/2/2008
6514	11	18/1/2014